

Przew.: Proszę następnego świadka : Dr. Zofia Maczka. Pouczam świadka w myśl art. 107 kpk., że należy mówić prawdę. Fałszywe zeznania karane są więzieniem do lat 5-ciu.

Czy strony zgłaszają wnioski, no do trybu przesłuchania świadka.

Prok.: Zwalniemy świadka od przysięgi.

Obr. My także.

Świadek: Dr. Zofia Maczka, lat 42, rzym.kat., lekarz, w stosunku do oskarżonych obca.

Przew.: Co świadkowi wiadomo odnośnie oskarżonych, których tutaj świadek poznaje.

Świadek : Poznaje Oberaufseherin Mandel, przeciwko której zezna-
ję za okres czasu w obozie w Ravensbrück. Oberaufseherin Mandel
przeszedłszy przeszkolenie w bunkrze została z wiosną 1942.
przydzielona do obozu w Ravensbrück w charakterze Oberaufseherin.

Okres rządów osk. Mandel był najsurowszym okresem w tym naj-
gorszym obozie, w którym najczęściej znęcano się nad więźniami.

Osk. Mandel miała specjalność ^{wand} prowadzenia zajęć butów. Od jej
przyjście musiałyśmy wszystkie chodzić boso. Dla ratowania
się przed zimnem, podkładałyśmy skrawki papieru pod stopy.

Apele trwały od wczesnych godzin rannych. Dwie, trzy godzi-
ny stałyśmy bez butów i było nam okrutnie zimno.

Gdy chroniłyśmy nasze stopy papierem, - wtedy Mandel

./.

ty dzień rozprawy

każa tych skrawków i wykopywała je nam z pod stóp.

ta torturą, to było ucinanie włosów za każde najdrob-
sze przestępstwo. Więźniarki musiały nosić włosy, za-
wane w kłębek wstążeczką, natomiast włosy golono, gdy Man-
del zauważyła jakiś kosmyk włosów z pod chusteczki.

Te to są drobnostki w stosunku do innych spraw. W lipcu
1942 r. powołano komisję lekarską z Sichenlychem dla prowa-
dzenia doświadczeń. Badaniami tymi kierował prof. Gebhardt przy
udziale lekarzy obozu Ravensbrück.

Mandel wybrała około 1000 Polek dla tych badań doświadczal-
nych.

W lipcu 1942. zostałam przyjęta jako pracownica lekarska. Na
ten okres przypada rozpoczęcie się prowadzenia doświadczeń.

W tym okresie surowych zarządzeń. Nie wolno udzielać

pomocy w formie opatrunków na ich okaleczone nogi,

z powodu chodzenia bosco. Kiedy jedna z tych żydówek prosiła

siostrę rewirową o udzielenie pomocy, została wykopana przez

siostrę z rewiru i skazana na bunkier. W bunkrze zginę-

ła śmiercią głodową, albowiem na zarząd^{zie} Oberaufseherin

Mandel stosowano w bunkrze śmierć głodową. .

Jeżeli przykład śmierci zagłodzenia, to więźniarka, którą, jako

pracownicę rewirową, wynosiłyśmy z celi Nr. 64. W sierpniu

1942 roku zmarła z głodu.

Jeżeli mi wiadomo przed rządami i po rządach oskarżonej Mandel,

że była stosowana kara śmierci przez zagłodzenie.

W moich obowiązkach należało wynoszenie trupów z bunkra,

którzy zmarli wskutek śmierci głodowej. Za rządów osk. Man-

del było najwięcej śmierci z powodu głodu w obozie. Tę

proszę wszystko, co bym w sprawie sprawowania oskarżonej Mandel

można powiedzieć. -

Przew. : A jak w stosunku do świadka zachowała się osk.
Mandel, biła świadka ?

Świadek : Nie biła mnie, bo wiedziała, że jestem lekarzem.

Przew. : A w innych okolicznościach, jak zachowywała się
oskarżona Mandel ?

Świadek : Nie było apelu, żeby ktoś nie został pobity
za najdrobniejsze przewinienia.

Przew. : A czym oskarżona biła ?

Świadek : Uderzała ręką w twarz, nosiła zawsze prawie
eleganckie rękawiczki.

Przew. : A czy były zakrwawione ?

Świadek : Tego sobie nie przypominam.

Przew. : Świadek wspominał o eksperymentach na kobietach.

Jakiego rodzaju to były eksperymenty ?

Świadek : O doświadczeniach tych pisałem w "Tygodniku le-
karskim". Prowadzone one były przez szkodę dr. Gebhardta
od lipca 1942. do sierpnia 1943 .

Doświadczenia wykonywane były na kończynach dolnych i dzieli-
ły się na dwie grupy. W grupie pierwszej operacja kończyn,
a w grupie drugiej doświadczenia aseptyczne dla badania
regeneracji tkanek.

Od operacji tych zmarło 5 Polek , a po operacjach
rozstrzelano 6.

8-my dzień rozprawy .

BS/J.

24/1.

Przew.: Czy są pytania do świadka ?

Prok. Szewczyk : Może świadek mi powie , jaki był skutek tych doświadczeń dla organizmu chorych , na których dokonywano zabiegów , niezależnie od wypadków śmierci .

Sw.: Prowadziły one^{w/}przeważnej części do kalectwa . Grupa , która przeszła zabiegi zakaźniowe , wychodziła z tej choroby po kilku miesiącach , poza kilkoma osobami , którym uległa z uszkodzeniu tkanka . Te zaś , które przeszły operacje , szczególnie kończyn dolnych , posiadały uszkodzenia w mniejszym lub większym stopniu . Najgorsze jednak było przeżycie psychiczne , gdyż przez cały czas pobytu w obozie czekały one na rozkaz , które miały ich skierować na rozstrzelanie . Z tym lękiem żyły one przez rok , dwa , czy trzy lata swego pobytu w obozie . 59 tych osób , na których dokonywano doświadczenia żyje jeszcze w Polsce , zmarły 3 osoby .

Prok. Szewczyk : Jakimi chorobami zakażano ?

Sw.: Pierwszą grupę zakażano gronkowcami , drugą zaś tężcem , zgorzelcem złotym , względnie obrzękiem .

Prok. Szewczyk : Czy oskarżona Mandel brała udział w selekcjach?

Sw.: Mandel nie miała wpływu na to , kto ma być wyznaczony do selekcji , tylko wykonywała rozkaz już otrzymany .

Prok. Szewczyk : Czy świadkowi wiadomo , żeby poza tymi wybiórkami wysyłano selekcjonowane osoby do innych obozów ?

Sw.: Nie jest mi wiadome , żeby transporty osób selekcjonowanych odchodziły . Wiem dokładnie , że zostało dokonanych szereg rozstrzeliwań np. 10 maja , gdzie zostało rozstrzelane 13 Polek z Lubelszczyzny , młode dziewczynki z gimnazjum , względnie studentki z uniwersytetu , np. siostry Chrostowskie , potem transport z Częstochowy i wiele innych . W jakim stopniu jest tutaj winna osk. Mandel , tego nie wiem , a więc nie mogę

8-my dzień rozprawy .

BS/J.

24/2

powiedzieć . W każdym razie egzekucje rozstrzeliwań dokonywane były w okresie jej rządów.

Prok. Szewczyk : Czy świadekowi wiadomo z jakich przyczyn dokonywano tych egzekucji ?

Sw. : 4-ry transporty jakie wtedy przyszły były to t.zw. transporty więźniów ciężko zaangażowanych politycznie i pochodziły z więzień Tarnowa , Krakowa i Warszawy .

Prok. Szewczyk : Czy stykał się świadek z osk. Mandel w Oświęcimiu ?

Sw. : Nie , tylko w Ravensbrück .

Przew. : Czą są jeszcze jakieś pytania do świadka ?

Prokuratorzy : nie.

Obrona : nie.

Przew. Wobec tego świadek zostaje zwolniony . Proszę następnego